

Slavomír Rell

Rell, S.: Forest health in Trnava region in 2024. APOL, 2025, vol. 6, no. 2, p. 272–275.

Abstract: The total felling in 2024 in Trnava region reached the volume of 222.8 thousand m³, of which sanitary felling was 81.1 thousand m³ of wood mass. It was mostly in the district of Senica (33.8 thousand m³). Among the abiotic factors, drought and sunburn had the highest share (40.2 thousand m³). The mass infested with pathogenic fungi slightly increased in comparison to previous year. The situation in the coming years is expected to deteriorate due to prolonged drought and higher temperatures.

Key words: sanitary felling; harmful agents; bark beetles; windthrow

V roku 2024 celková ťažba v Trnavskom kraji dosiahla 222,8 tis. m³ drevnej hmoty. Z toho asanačná vykonaná ťažba bola 81,1 tis. m³, čo predstavuje 36,4 % celkovej ťažby. Z asanačnej vykonanej ťažby tvorili ihličnany 41,1 %, čo je 33,3 tis. m³ a listnácie 58,9 %, čo predstavuje 47,8 tis. m³ (tab. 1, obr. 2). Výška asanačnej ťažby má v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi mierne stúpajúci charakter (78,5 tis. m³ v roku 2023; 62,5 tis. m³ v roku 2022; 53,9 tis. m³ v 2021).

Najviac asanačných ťažieb bolo evidovaných v okresoch Senica (33,9 tis. m³), Trnava (14,3 tis. m³) a Skalica (13,4 tis. m³) (tab. 1).

Prevažujúci podiel mali v roku 2024 abiotické činitele (59,9 tis. m³). Na poškodení sa najvýraznejšie podieľali sucho a úpal, v dôsledku ktorých odumrelo 40,2 tis. m³ drevnej hmoty, čo je o 5 tis. m³ viac, ako v predošlom roku (35,1 tis. m³). Ďalej to bol vietor, ktorý poškodil 19,7 tis. m³, čo proti roku 2023 predstavuje mierny pokles (24,7 tis. m³). Abiotické činitele poškodili ihličnatú hmotu v objeme 23,8 tis. m³ a listnatú o objeme 36,1 tis. m³ (tab. 2, obr. 2).

Na ihličnatých drevinách dominoval podkôrny a drevokazný hmyz s objemom 9,1 tis. m³, čo je približne rovnaká úroveň ako v predchádzajúcom roku (10,9 tis. m³). Na listnatých drevinách prevažovali hubové patogény, ktoré spôsobili škody v objeme 10,2 tis. m³ (tab. 2, obr. 2). V roku 2023 to bolo 5,5 tis. m³ a v roku 2022 4,4 tis. m³.

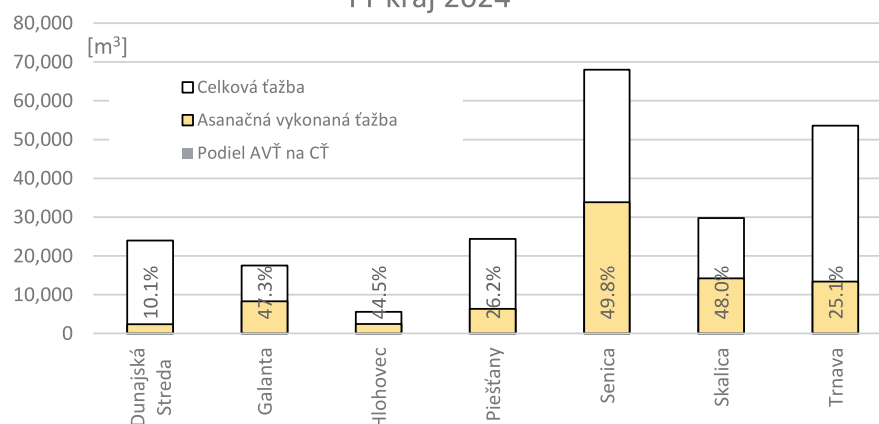
Objem drevnej hmoty poškodenej antropogénnymi činiteľmi predstavoval 390 m³, z čoho väčšina pripadá požiarom (324 m³) (tab. 2). V roku 2023 to bolo 303 m³; 79 m³ v 2022 a 16 m³ v roku 2021. Poškodenie antropogénnymi činiteľmi v predchádzajúcich rokoch pripadá najmä krádežiam drevnej hmoty.

Tabuľka 1. Objem asanačnej a celkovej ťažby v roku 2024 podľa okresov Trnavského kraja.

Table 1. Volume of sanitary and total felling in 2024 by districts of Trnava region.

Okresy	AV – náhodná vykonaná [m ³]			Podiel asanačnej vykonanej na celkovej ťažbe	Celková ťažba [m ³]		
	Ihličnaté dreviny	Listnaté dreviny	Spolu		Ihličnaté dreviny	Listnaté dreviny	Spolu
Dunajská Streda	39	2 370	2 409	10,1%	88	23 864	23 952
Galanta	87	8 217	8 304	47,3%	276	17 266	17 542
Hlohovec	29	2 454	2 483	44,5%	77	5 501	5 578
Piešťany	485	5 914	6 399	26,2%	1 738	22 672	24 410
Senica	27 091	6 763	33 854	49,8%	44 015	23 410	68 007
Skalica	4 894	9 384	14 278	48%	14 015	15 751	29 766
Trnava	701	12 718	13 419	25,1%	2 541	15 751	29 766
Spolu	33 326	47 820	81 146	36,4%	63 332	159 450	222 782

Celková a asanačná vykonaná ťažba TT kraj 2024

Obrázok 1. Podiel asanačnej vykonanej ťažby na celkovej ťažbe v Trnavskom kraji podľa okresov v roku 2024.
Figure 1. Sanitary felling share in total felling volume in 2024 by districts of the Trnava region.

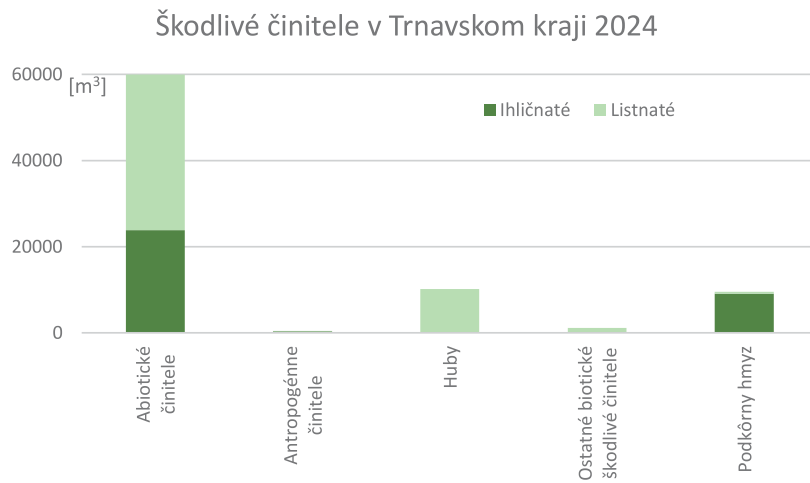
Tabuľka 2. Výskyt škodlivých činiteľov v lesoch Trnavského kraja v roku 2024.

Table 2. The volume of sanitary felling in Trnava region by the group of pest agents in 2024.

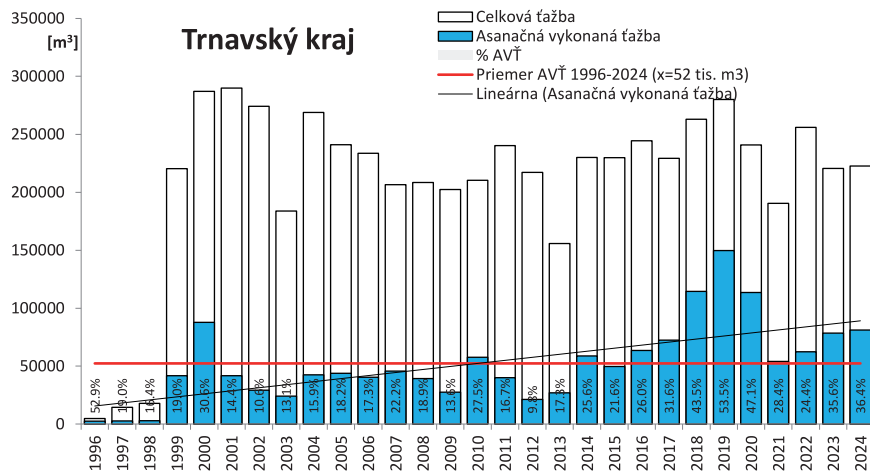
Činitele	Dreviny [m ³]		
	Ihličnaté	Listnaté	Spolu
Abiotické škodlivé činitele	23 825	36 090	59 915
Abiotické činitele	23 825	36 090	59 915
Sucho a úpal	23 283	16 913	40 196
Vietor	542	19 177	19 719
Antropogénne škodlivé činitele	344	46	390
Antropogénne činitele	344	46	390
Požiare	314	10	324
Odcudzenie dreva	30	36	66
Biotické škodlivé činitele	9 157	11 684	20 841
Huby	0	10 197	10 197
Iné huby	0	10 197	10 197
Ostatné biotické škodlivé činitele	96	1 030	1 126
Iné biotické	73	1 030	1 103
Obhryz a lúpanie zverou	23	0	23
Podkórny hmyz	9 061	457	9 519
Iný podkórny hmyz	1 423	260	1 683
Lykožrút smrekový	429	0	429
Podkórnik dubový	0	197	197
Podkórnikové na borovici	7 209	0	7 209
Spolu	33 326	47 820	81 146

Prognóza vývoja zdravotného stavu lesov v Trnavskom kraji

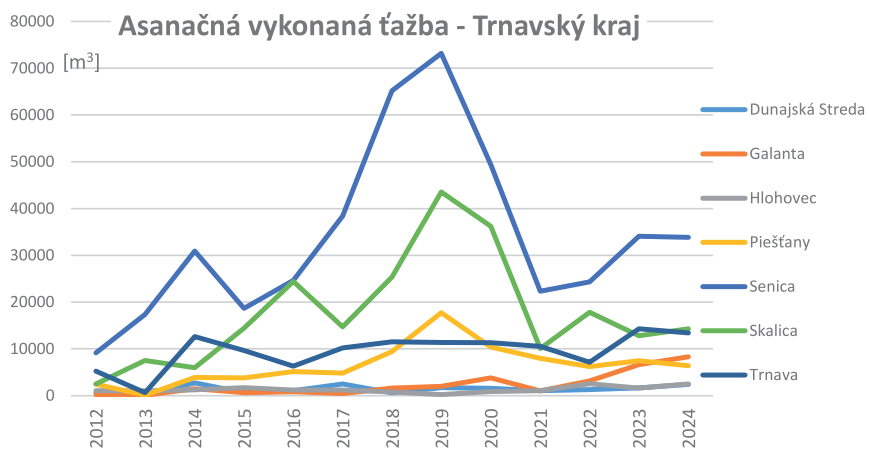
V Trnavskom kraji už dlhodobo pretrvávajú hynutie borovicových porastov v oblasti Záhoria. Hlavnou príčinou je oslabenie stromov dlhodobým suchom, najmä v roku 2022, čo výrazne zvýšilo ich náchylnosť na sekundárnych biotických škodcov – podkórny hmyz a hubové patogény. Riziko sa zvyšuje aj pri kombinácii vlhkej, chladnej jari a následného suchého, teplého leta, ktoré borovice ešte viac stresuje. Kľúčové je preto dôsledné dodržiavanie porastovej hygieny.

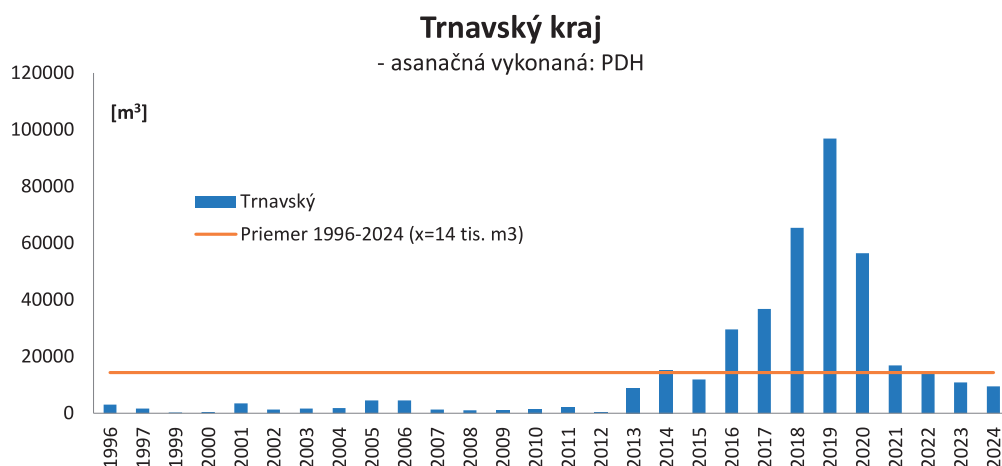
Obrázok 2. Podiel jednotlivých skupín škodlivých činiteľov na asanačnej vykonanej ťažbe v Trnavskom kraji v roku 2023.
Figure 2. The volume of sanitary felling in Trnava region by the group of pest agents in 2023.

Obrázok 3. Vývoj podielu asanačnej vykonanej ťažby na celkovej ťažbe v Trnavskom kraji.
Figure 3. Development of sanitary felling share in total felling volume in the Trnava region.

Obrázok 4. Vývoj asanačnej vykonanej ťažby podľa okresov v Trnavskom kraji.
Figure 4. Development of sanitary felling in districts of the Trnava region.

Obrázok 5. Vývoj vykonanej asanačnej ťažby spôsobenej podkôrným a drevokazným hmyzom v Trnavskom kraji.
Figure 5. Development of sanitary felling caused by bark beetles and wood-boring insects in the Trnava region.

Podakovanie

Práca vznikla vďaka finančnej podpore v rámci projektov APVV-21-0131, APVV-22-0399, APVV-22-0545, APVV-23-0156 a APVV-24-0425 financovaných agentúrou APVV a projektu „PROMOLES“ – projekt financovaný z rozpočtovej kapitoly MPRV SR (prvok 08V0301). Táto publikácia vznikla aj vďaka podpore v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra pre projekt: Centrum excelentnosti lesnícko-drevárskeho komplexu LignoSilva; (kód ITMS: 313011S735) spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Štúdiá bola financovaná Európskou komisiou v rámci projektu LignoSilva [Grant Agreement #101059552] v rámci akcie Horizon Europe Teaming for Excellence.

ADRESA

Ing. Slavomír Rell, PhD.
Národné lesnícke centrum – Sekcia pre vedu a výskum
Lesnícka ochranná služba
Lesnícka 11
SK-969 01 Banská Štiavnica
e-mail: slavomir.rell@nlcsk.org